

World Health Organization. Chrysotile Asbestos. World Health Organization: 2014.

(Sažetak dostupan na URL: http://www.who.int/entity/ipcs/assessment/public_health/chrysotile_asbestos_summary.pdf?ua=1)

Pojam azbest označava skupinu prirodnih vlaknastih serpentinskih i amfibolnih minerala, koji su zbog svojih izuzetnih svojstava kao što su čvrstoća, slaba toplinska vodljivost i relativna kemijska postojanost bili - i još su uvijek - u ekonomskoj upotrebi. Komercijalno najviše korištene vrste azbesta su krizotil (serpentinski), krocidolit, amozit, antofilit, tremolit i aktinolit, koji su amfiboli. Izloženost azbestu, uključujući krizotil, može uzrokovati rak pluća, grkljana i jajnika, mezoteliom i azbestozu. Do sada su u više zemalja poduzete mjere zabrane korištenja svih oblika azbesta. Na nacionalnoj razini cilj je ograničiti izloženost, povećati nadzor, spriječiti i konačno spriječiti bolesti izazvane azbestom. Procjenjuje se da u svijetu svake godine najmanje 107.000 ljudi umire od posljedica izloženosti azbestu. Međutim, osim onih zemalja koje su prihvatile spomenute mjere, neke ih tek trebaju provesti. Imajući to na umu, namjera je ove publikacije prije svega pomoći državama članicama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) u donošenju legislativnih

odluka vezanih za upravljanje zdravstvenim rizicima osoba izloženih azbestu, s naglaskom na serpentinski mineral krizotil. Dokument se sastoji od tri dijela. U prvom dijelu dan je kratki osvrt WHO o sprečavanju bolesti izazvanih azbestom od ožujka 2014. Drugi dio dokumenta bavi se pitanjima azbestne politike: namjera je pružiti pomoć ustroju i oblikovanju azbestne regulative. Treći je dio tehnički sažetak u kojem su prvi put obuhvaćene najnovije procjene Svjetske zdravstvene organizacije o zdravstvenom učinku serpentinskog azbesta krizotila. Procjenu tih zdravstvenih učinaka obavila je Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) putem Međunarodnog programa o kemijskoj sigurnosti. Tehnički sažetak sadržava i pregled rezultata ključnih istraživanja objavljenih nakon tih procjena te zaključke dobivene na osnovu tih objavljenih studija. Ova publikacija može poslužiti kao dio sveobuhvatnog nacionalnog pristupa za sprečavanje bolesti uzrokovanih azbestom. Takav bi pristup trebao biti uključen i u razvoj nacionalnih zakonodavstava radi podizanja svijesti, jačanja administrativnih kapaciteta, institucionalnog okvira i nacionalnog plana djelovanja za sprečavanje bolesti uzrokovanih azbestom.

Ivan Pavičić